

АНОТАЦІЯ

Чжу ЛІХУН. Вплив фіскальної політики на малі та мікро підприємства в умовах глобальної економічної кризи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». – Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, 2025.

У дисертації запропоновано нове вирішення важливого науково-прикладного завдання – обґрунтування теоретичних та методичних засад фіскальної політики та концепції її трансформації в умовах глобальної економічної кризи та розробки комплексної моделі фіскальної політики, спрямованої на сприяння розвитку ММП у Китаї.

У цьому дослідженні було проаналізовано макроекономічні засади фіскальної політики, зокрема використання емпіричних методів дослідження дозволило показати еволюцію теорій фіскальної політики. У дослідженні показано роль автоматичних стабілізаторів фіскальної політики у розвинених економіках та в економіках, що розвиваються. У дослідженні доведено, що ефективність фіскального реагування залежить від фіскальних можливостей уряду та економічного контексту, особливо в сценаріях, що характеризуються інфляцією або зовнішнім дефіцитом, де його стимулювання може бути неефективним. В роботі показано, що фіскальна політика суттєво впливає на сукупний попит, розподіл багатства та виробничий потенціал. Зокрема зазначено дихотомію між короткостроковими фіскальними втручаннями, спрямованими на стимулювання попиту під час спадів, та довгостроковими цілями, такими як збільшення національних заощаджень та інвестицій.

В роботі розглянуто середовище, операційну структуру та класифікацію мікро- та малих підприємств (ММП); встановлено, що донорські та розвиваючі організації визнають трансформацію бізнес-середовища життєво важливою для подолання викликів, з якими стикаються ММП. Вищезазначене дозволило встановити пріоритетні сфери реформ, включаючи спрощення реєстрації бізнесу,

покращення податкового адміністрування, доступ до судової системи та механізмів діалогу між державним та приватним секторами. Показано, що політична нестабільність та обмежений інституційний потенціал у країнах, що розвиваються, перешкоджають прогресу реформ.

Також було виділено вплив гендерно-специфічних правових та культурних бар'єрів на ММП, очолюваних жінками. Аналіз теоретичних моделей, що лежать в основі реформи бізнес-середовища для ММП, включає теорію «рівних умов гри», що визначає однакове рівне ставлення до всіх підприємств, «диференційований підхід», що підтримує адаптовані реформи для менших фірм, та теорію формалізації, яка стверджує, що покращення бізнес-середовища може стимулювати неформальні ММП стати формальними.

В процесі дослідження розглянуто ефективність та обмеження механізмів фінансової та фіскальної підтримки, спрямованих на мікро- та малі підприємства. Зокрема виявлено, що індивідуальна фінансова допомога підприємствам не завжди є достатньою, а численні секторальні інформаційні платформи мають неякісну комунікацію, що призводить до затримок в обміні інформацією, що знижує своєчасність та актуальність можливостей фінансування. У дослідженні проаналізовано різні форми державної підтримки, включаючи фінансові субсидії, закупівлю, допомогу у наданні позик, а також фіскальні інвестиції та фінансування, з акцентом на їхній ролі у зниженні операційних витрат, управлінні розподілом капіталу, сприянні зайнятості та стимулюванні інновацій та експорту.

Виокремлено ключові переваги фіскальної підтримки: покращений доступ до фінансових ресурсів, сприяння формалізації, створення робочих місць, підвищена стійкість під час криз та доступ до розширених ринків через державні інвестиції та закупівлі. До недоліків фіскальної підтримки віднесено ризик пасток зростання через стимули, що базуються на розмірі підприємства, спотворення ринку, збільшення фіскального навантаження, неефективність впровадження та відсутність зосередженості на довгострокових структурних реформах.

Аналіз поточної макроекономічної динаміки Китаю дозволив виокремити тенденції споживання, реалізації фіскальної політики, моделі оподаткування та показники розвитку економіки. Зокрема зазначено, що зростання споживання залишається стриманим через підвищені запобіжні заощадження з помітним зниженням цін на транспортні та телекомунікаційні послуги. Дослідження показало, що управління боргом центрального уряду в Китаї дотримується консервативної стратегії, що призводить до порівняно низького його рівня. Натомість місцеві органи влади продовжують мати хронічний дефіцит, що вимагає змін політики бюджетування. Сучасна фіскальна політика Китаю стала більш експансіоністською, що характеризується випуском довгострокових облігацій для фінансування проектів критичної інфраструктури. Подальший аналіз показав, що нещодавні фіскальні втручання центрального уряду спрямовані на пом'якшення середньострокових структурних ризиків, пов'язаних з фіскальними труднощами місцевих органів влади, що стимулюють економічну активність та протидіють дефляційним тенденціям.

У дослідженні зроблено висновок, що хоча фіскальна та промислова стратегії Китаю визначають обережні цілі зростання, основні структурні та фінансові дисбаланси залишаються, особливо на субнаціональному рівні. У дослідженні виокремлено структурні та фінансові проблеми, з якими стикаються мікро та малий бізнес у Китаї, особливо після COVID-19. Зокрема виявлено, що ММП продовжують стикатися зі значними перешкодами в доступі до приватного фінансування, головним чином через те, що їх сприймають як високоризиковані та низькорентабельні підприємства. В роботі зазначено, що процентні ставки для ММП дещо знизилися порівняно з великими підприємствами. Крім того, спостерігалось розширення підтримки швидкозростаючих ММП та «компаній-єдинорогів» у рамках зусиль щодо сприяння новій, високоякісній продуктивності.

Показано, що за останнє десятиліття кількість приватних підприємств у Китаї зростає більш ніж у чотири рази, і зараз становить понад 96% від загальної кількості підприємств. Подальший аналіз показав зв'язок між середньою

заробітною платою та зростанням кількості корпоративних підприємств. Було встановлено сильну позитивну кореляцію (з коефіцієнтами вище 0,9), що вказує на те, що зростання заробітної плати тісно пов'язане з розширенням підприємств. На цей зв'язок впливають такі економічні чинники, як рівень освіти, попит на кваліфікацію, вартість життя та промисловий розвиток. У дослідженні зроблено висновок, що динаміка заробітної плати та зростання підприємств взаємно підсилюють одне одного та відображають поточну структурну трансформацію економіки Китаю.

У дисертації розроблено заходи для посилення розвитку мікро- та малих підприємств у Китаї, зокрема встановлено, що впровадження ініціатив з розбудови їх потенціалу ефективно вирішує існуючу нерівність, з якою стикаються ММП, особливо ті, якими керують жінки. Особливо підкреслено, що інклюзивна фіскальна політика, така як зниження податків для жінок-підприємців, може допомогти пом'якшити гендерну нерівність у доступі до економічних можливостей. У дослідженні запропоновано конкретні стратегії коригування фіскальної політики, спрямовані на підтримку ММП, включаючи адаптивне оподаткування, яке передбачає використання гнучкої податкової політики, адаптованої до розміру фірми, економічного контексту або потреб конкретного сектору. Зазначено, що інтеграція цифрової економіки, зокрема технологій електронної комерції, штучного інтелекту та хмарних обчислень значно підвищують операційну ефективність та охоплення ринку ММП.

У дослідженні розглянуто механізми зеленого та сталого фінансування, такі як зелені позики та облігації, які виявилися життєво важливими для допомоги ММП у відповідності до глобальних програм сталого розвитку. Наявність фінансових ресурсів, зокрема доступних позик та грантів, є критичним фактором зростання, стійкості та інноваційного потенціалу ММП. Ці висновки підкреслюють необхідність скоординованих політичних зусиль для сприяння інклюзивній, адаптивній та сталій екосистемі ММП. У дослідженні обґрунтовано ключові компоненти фіскально стійких стратегій реагування на кризу, включаючи доступність, передбачуваність, ефективне таргетування, стійкість до

зловживання та зворотність. Встановлено, що пріоритетність політики та обмеження дублюючих заходів підвищують ефективність, особливо в середовищах з надійними системами соціального захисту. За їх відсутності перевагу варто надавати вузько спрямованим заходам.

В роботі запропоновано послідовність переходу від тимчасового пом'якшення цін до впровадження вуглецевих податків, посилення цільового соціального захисту вразливих домогосподарств, оподаткування непередбачених прибутків в секторі викопного палива, інвестування у відновлювану енергетику та підтримання країни з низьким рівнем доходу за допомогою міжнародної допомоги. В роботі запропоновано стратегічні напрямки розвитку фіскальної політики Китаю, до яких віднесено: цільові податкові стимули для конкретних галузей, регіонів або моделей поведінки; такі як фінансові інструменти, гранти та субсидії на інновації, для сприяння дослідженням та розробкам і технологічному прогресу; пріоритети державних закупівель, що підтримують місцевих, дрібних або сталих виробників; антициклічну фіскальну політику для пом'якшення економічних коливань; регіональну та глобальну фіскальну координацію для вирішення транскордонних проблем, включаючи зміну клімату та економічну нестабільність. Дані пропозиції можуть бути ефективними інструментами для підвищення фіскальної стійкості та довгострокової економічної стабільності.

В роботі розроблено комплексну модель фіскальної політики, спрямовану на сприяння розвитку ММП у Китаї, що включає цілісну стратегію фінансової підтримки, зниження податкового навантаження та створення сприятливого бізнес-середовища, прямі фіскальні субсидії (включаючи гранти на дослідження та розробки, субсидії на зайнятість та підтримку цифрової трансформації), надання розширеного доступу до фінансування через кредитні гарантії, субсидії на відсотки. Зазначено, що зниження адміністративних та операційних витрат шляхом скасування зборів, підтримки орендної плати та комунальних послуг, а також спрощеного регулювання сприяє життєздатності бізнесу.

Також важливим є посилення ринкового попиту ММП через квоти на державні закупівлі, включення до ланцюгів постачання та підтримку експорту. Зазначено, що ефективними інструментами збалансованого зростання є регіонально- та галузево-специфічні втручання, особливо у сільських та слаборозвинених районах. Фінансовий нагляд та антимонопольне законодавство мають вирішальне значення для забезпечення конкуренції, включаючи заходи щодо вирішення проблем прострочених платежів та концентрації ринку. В роботі доведено, що підтримка цифровізації та зеленого переходу підвищує конкурентоспроможність та стійкість ММП, що включає фіскальні стимули, субсидії на зелені технології та навчання в галузі електронної комерції. На основі виявлених тенденцій виокремлено шляхи зростання, такі як бізнес-моделі на основі штучного інтелекту, низьковуглецевий перехід, відродження сільської економіки, персоналізовані моделі споживання, транскордонна електронна комерція, фінтех-інновації та гібридні моделі роботи. Запропонована комплексна модель фіскальної політики об'єднує цільові стимули та підтримку ліквідності, субсидії на підвищення стійкості, стимули для інновацій та інклюзивну підтримку вразливих та сільських мікро та малих підприємств, формуючи надійну основу для сприяння інклюзивному та сталому розвитку цих підприємств.

Ключові слова: фіскальна політика, сталий розвиток, мікро- та малі підприємства (ММП), субсидії, зайнятість, цифрова трансформація, глобальна економічна криза, зелений перехід, інвестиції, інновації, податкові пільги, структурна реформа, міжбюджетні відносини.

ANNOTATION

Zhu LIHONG. The impact of fiscal policy on small and micro enterprises under global economic crisis. – Qualifying thesis manuscript copyright.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 292 – “International Economic Relations” – West Ukrainian National University, Ternopil, 2025.

The dissertation offers a new solution to an important scientific and applied objective – substantiation of the theoretical and methodological foundations of the fiscal policy and the concept of its transformation under the global economic crisis and developing a comprehensive fiscal policy model aimed at promoting the development of small and micro-enterprises in China.

The study analyzed the macroeconomic foundations of fiscal policy, specifically using empirical research methods to show the evolution of fiscal policy theories. The study showed the role of automatic fiscal policy stabilizers in developed and developing economies. The study proved that the effectiveness of fiscal response depends on the government’s fiscal capacity and the economic context, especially in scenarios characterized by inflation or external deficit, where its stimulation may be ineffective. The paper showed that fiscal policy significantly affects aggregate demand, wealth distribution, and production potential. In particular, it noted the dichotomy between short-term fiscal interventions aimed at stimulating demand during downturns and long-term goals such as increasing national savings and investment.

The dissertation examines the environment, operational structure, and classification of micro and small enterprises (MSEs); it is established that donor and development organizations recognize the transformation of the business environment as vital for overcoming the challenges faced by MSEs. The above allowed for the identification of priority areas for reform, including simplifying business registration, improving tax administration, access to the judicial system, and mechanisms for dialogue between the public and private sectors. It is shown that political instability and limited institutional capacity in developing countries hinder reform progress.

The impact of gender-specific legal and cultural barriers on women-led MSEs was also highlighted. The analysis of theoretical models underlying business environment reform for MSEs includes the “level playing field” theory, which defines equal treatment for all businesses, the “differentiated approach” supporting tailored reforms for smaller firms, and the formalization theory, which argues that improving the business environment can incentivize informal MSEs to become formal.

The study examined the effectiveness and limitations of financial and fiscal support mechanisms aimed at micro and small enterprises. In particular, it was found that individual financial assistance to enterprises is not always sufficient, and numerous sectoral information platforms have poor communication, leading to delays in information exchange, which reduces the timeliness and relevance of funding opportunities. The study analyzed various forms of state support, including financial subsidies, procurement, loan assistance, as well as fiscal investments and financing, with an emphasis on their role in reducing operating costs, managing capital allocation, promoting employment, and stimulating innovation and exports.

Key advantages of fiscal support are highlighted: improved access to financial resources, promotion of formalization, job creation, increased resilience during crises, and access to expanded markets through government investments and procurement. Disadvantages of fiscal support include the risk of growth traps due to size-based incentives, market distortions, increased fiscal burden, implementation inefficiency, and lack of focus on long-term structural reforms.

An analysis of China’s current macroeconomic dynamics has allowed for the identification of trends in consumption, fiscal policy implementation, taxation models, and economic development indicators. Specifically, it was noted that consumption growth remains subdued due to increased precautionary savings, with a noticeable decrease in prices for transportation and telecommunications services. The study showed that the central government’s debt management in China follows a conservative strategy, resulting in a relatively low level of debt. In contrast, local authorities continue to experience chronic deficits, requiring changes in budgeting policy. China’s current fiscal policy has become more expansionary, characterized by

the issuance of long-term bonds to finance critical infrastructure projects. Further analysis showed that recent fiscal interventions by the central government are aimed at mitigating medium-term structural risks associated with the fiscal difficulties of local authorities, stimulating economic activity and counteracting deflationary trends.

The study concluded that while China's fiscal and industrial strategies set cautious growth targets, underlying structural and financial imbalances remain, particularly at the subnational level. The study highlighted the structural and financial challenges faced by micro and small businesses in China, especially after COVID-19. Specifically, it found that MSEs continue to face significant obstacles in accessing private financing, mainly due to being perceived as high-risk and low-profit enterprises. The paper noted that interest rates for MSEs have slightly decreased compared to large enterprises. Additionally, there has been an expansion of support for fast-growing MSEs and "unicorn companies" as part of efforts to promote new, high-quality productivity.

It is shown that over the past decade, the number of private enterprises in China has more than quadrupled, and now accounts for over 96% of the total number of enterprises. Further analysis showed a relationship between average wages and the growth in the number of corporate enterprises. A strong positive correlation was found (with coefficients above 0.9), indicating that wage growth is closely related to enterprise expansion. This relationship is influenced by economic factors such as education level, demand for skills, cost of living, and industrial development. The study concluded that wage dynamics and enterprise growth are mutually reinforcing and reflect the current structural transformation of the Chinese economy.

The dissertation developed measures to strengthen the development of micro and small enterprises in China, specifically establishing that the implementation of capacity-building initiatives effectively addresses the existing inequality faced by MSEs, especially those managed by women. It was particularly emphasized that inclusive fiscal policies, such as tax reductions for women entrepreneurs, can help mitigate gender inequality in access to economic opportunities. The study proposed specific strategies for adjusting fiscal policy aimed at supporting MSEs, including

adaptive taxation, which involves using flexible tax policies tailored to firm size, economic context, or the needs of a specific sector. It was noted that the integration of the digital economy, particularly e-commerce technologies, artificial intelligence, and cloud computing, significantly increases the operational efficiency and market reach of MSEs.

The study examined green and sustainable financing mechanisms, such as green loans and bonds, which proved vital in helping MSEs align with global sustainable development agendas. The availability of financial resources, particularly accessible loans and grants, is a critical factor for the growth, resilience, and innovation potential of MSEs. These findings underscore the need for coordinated policy efforts to foster an inclusive, adaptive, and sustainable MSE ecosystem. The study substantiated the key components of fiscally sustainable crisis response strategies, including accessibility, predictability, effective targeting, resilience to abuse, and reversibility. It was found that prioritizing policies and limiting overlapping measures enhance effectiveness, especially in environments with robust social protection systems. In their absence, narrowly targeted measures should be preferred.

The paper proposes a sequence for transitioning from temporary price mitigation to implementing carbon taxes, strengthening targeted social protection for vulnerable households, taxing windfall profits in the fossil fuel sector, investing in renewable energy, and supporting low-income countries with international aid. The dissertation proposes strategic directions for the development of China's fiscal policy, which include: targeted tax incentives for specific industries, regions, or behaviours; financial instruments, grants, and subsidies for innovation to promote research and development and technological progress; government procurement priorities that support local, small, or sustainable producers; counter-cyclical fiscal policy to mitigate economic fluctuations; regional and global fiscal coordination to address cross-border issues, including climate change and economic instability. These proposals can be effective tools for enhancing fiscal sustainability and long-term economic stability.

The study develops a comprehensive fiscal policy model aimed at promoting the development of MSEs in China, which includes a holistic strategy of financial support,

tax burden reduction, and the creation of a favourable business environment, direct fiscal subsidies (including R&D grants, employment subsidies, and support for digital transformation), providing expanded access to financing through credit guarantees, and interest subsidies. It is noted that reducing administrative and operating costs by abolishing fees, supporting rent and utility payments, and simplifying regulations contributes to business viability.

Strengthening market demand for MSEs through government procurement quotas, inclusion in supply chains, and export support is also important. It is noted that regionally and sector-specific interventions, especially in rural and underdeveloped areas, are effective tools for balanced growth. Financial supervision and antitrust legislation are crucial for ensuring competition, including measures to address issues of overdue payments and market concentration. The paper proves that supporting digitalization and the green transition increases the competitiveness and resilience of MSEs, which includes fiscal incentives, subsidies for green technologies, and e-commerce training. Based on the identified trends, growth paths are highlighted, such as AI-based business models, low-carbon transition, rural economy revitalization, personalized consumption models, cross-border e-commerce, fintech innovations, and hybrid work models. The proposed comprehensive fiscal policy model combines targeted incentives and liquidity support, resilience-enhancing subsidies, innovation incentives, and inclusive support for vulnerable and rural micro and small enterprises, forming a solid foundation for promoting the inclusive and sustainable development of these enterprises.

Keywords: fiscal policy, sustainable development, micro and small enterprises (MSEs), subsidies, employment, digital transformation, global economic crisis, green transition, investments, innovations, tax incentives, structural reform, intergovernmental fiscal relations.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Zhu Lihong. Fiscal policy transformation under global economic crisis. *Вісник економіки*. 2024. Вип. 4. С. 227-237. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2024.04.227> (0,9 д.а.).
2. Zhu Lihong. *Small and Medium-Sized Enterprises in PRC Under Crisis*. *Journal of European Economy*. Volume 23, Issue 4. 2024. URL: <https://doi.org/10.35774/jee2024.04.654> (0,9 д.а.).
3. Zhu Lihong. The impact of China's fiscal policy on real GDP growth and net government lending. *Інноваційна економіка*. 2024. Вип. 4. С. 252-260. URL: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2024.4.29> (0,9 д.а.).
4. Zhu Lihong. Study on Fiscal Policies for Small and Micro Enterprises under the Economic Crisis. *Financial Engineering and Risk Management*. Clausius Scientific Press, Canada, 2023. Vol. 6 No. 3., pp. 34-40. URL: <http://dx.doi.org/10.23977/ferm.2023.060306> (0,4 д.а.).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Zhu Lihong. Theoretical analysis of the financial policy of small and micro enterprises under the global economic crisis. Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 27-30. (0,2 д.а.).
6. Zhu Lihong. The impact of fiscal policy on small and micro enterprises under global economic crisis. Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 194-195. (0,14 д.а.).
7. Zhu Lihong. Research on small and micro enterprises under economic crisis. Матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 65-67. (0,18 д.а.).
8. Zhu Lihong, Roman Zvarych. The impact of fiscal policy on small and micro enterprises under the global economic crisis. Матеріали XVI Міжнародна науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. С. 94-96. (0,18 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: автором обґрунтовано антикризові заходи в умовах глобальної кризи).
9. Zhu Lihong. Study on fiscal policies for small and micro enterprises under the economic crisis. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2024. С. 126-128. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/50076> (0,18 д.а.).

10. Zhu Lihong, Roman Zvarych. The impact of fiscal policy on micro and small enterprises in China: challenges and prospects. Матеріали XVIII Міжнародна науково-практичної конференції молодих учених і студентів *«Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід»*. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. С. 141-143. (0,18 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: автором обґрунтовано перспективи трансформації фіскальної політики для стимулювання мікропідприємництва в Китаї).

Науковий керівник
д.е.н., професор, завідувач
кафедри міжнародних економічних відносин

Роман ЗВАРИЧ